

div - Doorgest.: Ledenbrief: Benchmark Rioleringszorg 2010

Van: div**Onderwerp:** Doorgest.: Ledenbrief: Benchmark Rioleringszorg 2010

>>> "VNG LEDEN" <vngleden@VNG.NL> 14-1-09 15:06 >>>

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

14 januari 2009

Ledenbrief: Benchmark
Rioleringszorg 2010**Samenvatting**

De ontwikkeling van de vernieuwde Benchmark Rioleringszorg 2010, voortkomend uit het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (2007) is gereed en getest bij enkele pilotgemeenten. Met deze brief informeren VNG en Stichting Rioned u over de mogelijkheden die de benchmark u gaat bieden en over de voorbereidingen die u reeds in 2009 kunt treffen om de uitvoering in 2010 soepel te laten verlopen.

Met de Benchmark Rioleringszorg 2010 worden gemeenten vergeleken op de aandachtsgebieden (a) interne processen, (b) financiën en (c) beleving belanghebbenden. De vernieuwde benchmark kent twee onderdelen:

- Een extern gerichte cijfermatige vergelijking op hoofdlijnen van gemeenten van de kenmerken, kosten en prestaties van de rioleringszorg (Rioleringszorg in Beeld). Voor deelname aan dit onderdeel wordt geen financiële bijdrage van individuele gemeenten gevraagd. Wel zal het invullen van de vragenlijst enige tijd vragen.
- Een intern gericht leerproces, waarin gemeenten in een diepgaande analyse per regio of specifiek thema onderling worden vergeleken. Voor deelname aan het leerproces zal van individuele gemeenten een vergoeding worden gevraagd.

De Benchmark Rioleringszorg 2010 sluit zoveel mogelijk aan bij al beschikbare gegevensbronnen (o.a. GRP, CBS e.d.). Daarnaast zal aan gemeenten begin 2010 worden gevraagd een vragenlijst in te vullen. Wij adviseren u om bij de werkzaamheden en het gegevensbeheer in 2009 rekening te houden met de aankomende gegevensverzameling. In de brief en bijlagen leest u om welke aspecten het gaat.

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)

3

betreft

Benchmark Rioleringszorg 2010

ons kenmerk

BARW/U200900011
Lbr. 09/007

datum

14 januari 2009

Samenvatting

De ontwikkeling van de vernieuwde Benchmark Rioleringszorg 2010, voortkomend uit het Nationaal Bestuursakkoord Waterketen (2007) is gereed en getest bij enkele pilotgemeenten. Met deze brief informeren VNG en Stichting Rioned u over de mogelijkheden die de benchmark u gaat bieden en over de voorbereidingen die u reeds in 2009 kunt treffen om de uitvoering in 2010 soepel te laten verlopen.

Met de Benchmark Rioleringszorg 2010 worden gemeenten vergeleken op de aandachtsgebieden (a) interne processen, (b) financiën en (c) beleving belanghebbenden. De vernieuwde benchmark kent twee onderdelen:

- Een extern gerichte cijfermatige vergelijking op hoofdlijnen van gemeenten van de kenmerken, kosten en prestaties van de rioleringszorg (Rioleringszorg in Beeld). Voor deelname aan dit onderdeel wordt geen financiële bijdrage van individuele gemeenten gevraagd. Wel zal het invullen van de vragenlijst enige tijd vragen.
- Een intern gericht leerproces, waarin gemeenten in een diepgaande analyse per regio of specifiek thema onderling worden vergeleken. Voor deelname aan het leerproces zal van individuele gemeenten een vergoeding worden gevraagd.

De Benchmark Rioleringszorg 2010 sluit zoveel mogelijk aan bij al beschikbare gegevensbronnen (o.a. GRP, CBS e.d.). Daarnaast zal aan gemeenten begin 2010 worden gevraagd een vragenlijst in te vullen. Wij adviseren u om bij de werkzaamheden en het gegevensbeheer in 2009 rekening te houden met de aankomende gegevensverzameling. In de brief en bijlagen leest u om welke aspecten het gaat.

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8020	uw kenmerk	bijlage(n) 3
betreft Benchmark Rioleringszorg 2010	ons kenmerk BARW/U200900011 Lbr. 09/007	datum 14 januari 2009

Geacht college en gemeenteraad,

Eerder informeerden wij u in een ledenbrief (d.d. 20 mei 2008) over de Benchmark Rioleringszorg 2010, die voortkomt uit het Bestuursakkoord Waterketen. De vernieuwde benchmark biedt inzicht in kosten en prestaties in vergelijkend perspectief met de andere gemeenten. De ontwikkeling van de benchmark is gereed en is getest bij enkele pilotgemeenten.

Deze brief richt zich op de mogelijkheden die de benchmark u gaat bieden en over de voorbereidingen die u reeds in 2009 kunt treffen om de uitvoering soepel te laten verlopen. De brief richt zich op een specifiek onderdeel van de benchmark: *Riolering in Beeld*. Over de leermodule ontvangt u later meer informatie.

Wat kunt u verwachten?

Op basis van een evaluatieonderzoek van de 'oude' benchmark rioleringszorg in de periode 2001-2008 is gekozen de benchmark op te splitsen in twee onderdelen:

- Riolering in Beeld - een extern gerichte, cijfermatige vergelijking die van de gemeenten op hoofdlijnen kenmerken, kosten en prestaties in beeld brengt. Het streven is dat alle gemeenten aan de benchmark deelnemen. De achterliggende politieke wens is om de transparantie van de rioleringssector te vergroten. De indicatoren geven een overzicht van de prestaties, kosten en ambities van uw invulling van de gemeentelijke watertaken en maken onderlinge vergelijking mogelijk. Over de benchmark verschijnt een openbaar rapport met de landelijke overzichten en analyses. U ontvangt dit rapport en daarnaast een beknopte terugkoppeling over de rioleringszorg in uw gemeente.
- Leermodule - een intern gerichte leerproces, als vervolg op (de uitkomsten van) Riolering in Beeld, waarin groepen gemeenten bottom-up een intensieve onderlinge vergelijking aangaan, zowel kwantitatief als kwalitatief. Tijdens enkele bijeenkomsten gaan deelnemers met elkaar in gesprek om ervaringen uit te wisselen, van elkaar te leren en hun rioleringszorg te verbeteren.

Dit traject kan ook thematisch of regionaal ingevuld worden. Naast de gegevens en indicatoren van Riolering in Beeld vindt een aanvullende gegevensverzameling plaats, om tot diepgaandere analyses te komen. Rapportage op maat vindt plaats aan de deelnemende gemeenten.

Hoe werkt de benchmark?

Centraal in de landelijke benchmark Riolering in Beeld staat de invulling van de zorg voor uw riolering en hoe uw prestaties en ambities aansluiten bij de wettelijke zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater.

In Riolering in Beeld worden alle gemeenten vergeleken op drie aandachtsgebieden:

- Interne processen: functioneren rioolstelsel, organisatie en dienstverlening, gezien vanuit de drie zorgplichten;
- Financiën: Inkomsten en uitgaven, financieel beleid op de lange termijn;
- Beleving belanghebbenden (= burgers en bedrijven).

In Bijlage 1 vindt u de vragenlijst van Riolering in Beeld. Bijlage 2 is de conceptlijst Indicatoren, waarmee de aandachtsgebieden in beeld worden gebracht en geanalyseerd. In Bijlage 3 vindt u een globale planning van de voorbereiding en uitvoering van Riolering in Beeld.

Wat wordt van u verwacht?

In de benchmark wordt zoveel mogelijk aangesloten bij al beschikbare gegevensbronnen. Verder zal in 2010 elke gemeente gevraagd worden een vragenlijst in te vullen. We adviseren u daarom in de planning van werkzaamheden voor 2009 rekening te houden met benodigde voorbereidingen, en voor 2010 tijd te reserveren voor deelname aan de gegevensverzameling. U kunt nu al anticiperen door zonnodig uw gegevensbeheer te actualiseren en voor te bereiden op de Benchmark 2010. Hierbij gaat het onder andere om:

- De registratie van gegevens over 2009 te laten aansluiten op de vragenlijst van de benchmark (bijlagen 1 en 2). Wij verzoeken u de vragenlijst aan de ambtelijk verantwoordelijke voor rioleringszorg te geven, zodat uw gemeente zich optimaal kan voorbereiden;
- De registratie van meldingen en klachten, en van schadeclaims, zodat deze conform de benchmarkdefinitie uit uw administratie te halen zijn.
- In overleg met uw financiële afdeling vast te stellen of de gegevens uit uw (project)boekhouding aansluiten bij de benchmarkmethodiek, en waar nodig er in uw codering/toewijzing rekening mee te houden.
- In 2009 zijn onder meer de financiële meerjarenreeksen en andere historische gegevens reeds te verzamelen. Dat scheelt aanmerkelijk in tijd tijdens de 'echte' periode van gegevensverzameling.
- De financiële systematiek voor rapportage van uw gemeente aan het CBS (Iv3, KREDO) te volgen. Dat doet de benchmarkmethodiek ook.

Deelname aan Riolering in Beeld zal de eerste keer onvermijdelijk extra tijd en inspanning vragen. Het is echter een instrument dat periodiek herhaald zal worden, waardoor vervolgende deelname eenvoudiger zal zijn.

Wat gaat het u kosten?

- Tijd – Het invullen van de vragenlijst van Riolering in Beeld zal u de eerste keer ambtelijk naar verwachting een halve tot één werkdag kosten. Daarnaast kost de voorbereiding aan de hand van bovenstaande adviezen ook enige tijd. Eén en ander is afhankelijk van de kwaliteit van uw huidige gegevensbeheer.
- Geld – Voor deelname aan de landelijke vergelijking Riolering in Beeld zal aan de individuele gemeenten geen financiële bijdrage gevraagd worden. Voor deelname aan de leermodule zal van de gemeente een vergoeding worden gevraagd.

Wie voert de benchmark 2010 uit?

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en Stichting RIONED organiseren gezamenlijk de Benchmark Rioleringszorg 2010 als opvolger van de benchmark rioleringszorg die sinds 2001 werd uitgevoerd. Het vormt een hoofdonderdeel van het Bestuursakkoord Waterketen, dat in juli 2007 werd afgesloten.

Uw feedback is welkom

Op dit moment begint de voorbereiding van alle gemeenten op Riolering in Beeld. Dat op zichzelf is nogmaals een toets op de eenduidigheid van definities, helderheid en haalbaarheid. Graag ontvangen wij uw ervaringen en eventuele suggesties op benchmark@rioned.org. Wellicht kan deze feedback nog tot een beperkte bijstelling van de methodiek leiden. U wordt daarover dan later geïnformeerd.

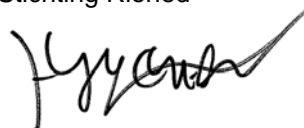
Voor meer informatie, volg de ontwikkelingen op www.riool.net (dossier benchmarking) of neem contact op met een gemeenteambassadeur water in uw regio (www.vng.nl/water). Projectmanager bij Stichting RIONED is Eric Oosterom (0318-631111 en benchmark@rioned.org).

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Stichting Rioned

drs. H.J. Gastkemper
directeur

Bijlagen:

- Vragenlijst Riolering in Beeld
- Conceptlijst indicatoren Riolering in Beeld
- Globale planning Benchmark 2010

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Bijlage 1

VNG-ledenbrief 09/007 BARW/U200900011

Vragenlijst Riolering in Beeld

[Conceptversie d.d. 18 december 2008]

In het Bestuurakkoord Waterketen is afgesproken dat het Rioleringsbeheer in 2010 over 2009 landsdekkend in beeld zal worden gebracht middels een benchmark. Als uitvloeisel van deze politieke wens ligt voor u de conceptvragenlijst voor die benchmark getiteld *Riolering in Beeld 2010*.

Deze benchmark heeft tot doel een beeld te schetsen van de kwaliteit en de kosten van de rioleringszorg in Nederland. De resultaten van *Riolering in Beeld* zijn in eerste instantie bedoeld voor bestuurders en burgers, en niet voor de rioolbeheerders. Voor rioolbeheerders worden leermodules ontwikkeld die voortbouwen op de ervaringen met de oude benchmark rioleringszorg en die uiteraard aansluiten op *Riolering in Beeld*. De leermodules zullen gericht zijn op leren, ervaringen uitwisselen en verbeteren.

Riolering in Beeld zal een beeld geven van en namens de sector, zowel op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Op basis van *Riolering in Beeld* zouden volksvertegenwoordigers, burgers en bestuurders zonder veel (technische) kennis van het rioleringsbeheer snel een eerste beeld moeten krijgen van de kosten en kwaliteit van het invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater. De centrale vraag is ‘Wat krijgt de belastingbetaler voor zijn geld?’

De vragenlijst is ontwikkeld vanuit een aantal randvoorwaarden:

- De uitkomsten moeten op hoofdlijnen een vergelijkbaar beeld geven van het rioleringsbeheer in alle gemeenten, en moet ‘oordeelsvorming’ en daarmee het stellen van (kritische) vragen en het geven van complimenten mogelijk maken
- De uitkomsten moeten begrijpelijk zijn voor de doelgroep(en)
- De tijdsinvestering voor het aanleveren van brongegevens moet beperkt blijven
- De brongegevens moeten leverbaar zijn door zowel grote als kleine gemeenten

Op basis van de resultaten van deze benchmark moet de doelgroep zinvolle vragen kunnen stellen aan de experts, zoals ‘Waarom is ons tarief hoger dan bij onze buurgemeenten?’ of ‘Waarom zijn wij relatief kwetsbaar voor wateroverlast?’. En in het verlengde daarvan: ‘Wat zouden we daaraan kunnen doen?’ (te beantwoorden door de experts binnen de gemeente). Onontkoombaar is het tot op zekere hoogte verliezen van de nuance door lokale omstandigheden.

Bewust is ervoor gekozen om geen vergelijkingen op te nemen aangaande de (technische) keuzes die de rioleringsbeheerders hebben gemaakt binnen de uitvoering van hun taak.

Hiertoe is om de volgende redenen besloten:

1. Hiermee wordt de hoeveelheid gegevensvraag beperkt;
2. Hiermee wordt voorkomen dat bij de doelgroep een zeker kennisniveau nodig is om de resultaten te kunnen beoordelen;
3. De doelgroep wordt in staat gesteld om de vragen te stellen die bij hun kennisniveau passen en de verdieping wordt overgelaten aan de experts.

De manier waarop prestaties tot stand komen (planvorming, onderhoud, inspectie, reiniging, vervanging, verbetering, etc.) is vooral voor de rioolbeheerders interessant en van minder belang voor de beoogde doelgroep.

De vragenlijst is ontwikkeld door Deloitte Consulting in samenwerking met Stichting RIONED, VNG, VROM en een tiental gemeenten.

De vragenlijst inventariseert in vier onderdelen (werkbladen) algemene gegevens, stelselgegevens, prestatiegegevens en financiële gegevens.

1. Algemene gegevens

Naam gemeente
Postadres
Postcode / Plaats
Contactpersoon
Telefoonnummer
Faxnummer
E-mail

2. Stelselgegevens

2a. Lengte riolering

Wat is het aantal kilometer buis (verbeterd) gemengd vrijvervalstelsel in uw gemeente?

Wat is het aantal kilometer buis (verbeterd) gescheiden vrijvervalstelsel in uw gemeente?

Wat is het aantal kilometer buis mechanische riolering in uw gemeente?

Graag noteren kilometers buis, niet kilometers stelsel. Kilometers buis voor regenwater en afvalwater optellen!

2b. Leeftijd van het stelsel

Percentage van het stelsel met een leeftijd ouder dan 60 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 50 en 60 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 40 en 50 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 30 en 40 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 20 en 30 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 10 en 20 jaar
Percentage van het stelsel met een leeftijd tussen 0 en 10 jaar

3. Prestatiegegevens

3a. Aansluitingen

Hoeveel aansluitingen (=objecten/panden) voor huishoudelijk en bedrijfsafvalwater vallen onder de gemeentelijke zorgplicht?

Hoeveel aansluitingen op de (druk)riolering telt uw gemeente?

Voor hoeveel aansluitingen zijn voorzieningen voor individuele behandeling van afvalwater (IBA's) getroffen?

Voor hoeveel aansluitingen geldt een ontheffing? (ontheffing is tijdelijk)

Hoeveel aansluitingen moeten nog worden aangesloten?

Het gaat om percelen/panden/objecten die wel of niet op de riolering aangesloten zijn of kunnen/moeten worden.

3b. Storingen aan het stelsel

Hoe vaak is er in 2009 een storing geweest?

Reken tot een storing de volgende zaken:

- *Aantal meldingen van een verstopping/storing (vuilwaterriool, hemelwaterriool, gemengd riool, persleidingen, rioolgemalen)*
- *Aantal meldingen van wateroverlast*
- *Aantal meldingen over vervuiling (oppervlaktewater)*
- *Aantal meldingen over stank (op straat / in huis)*

3c. Capaciteit van het stelsel (maximale ontwerpbui die uw stelsel kan bergen)

Welke ontwerpbui uit de Leidraad Riolering kunnen uw stelsels minimaal verwerken waarbij er geen water op straat wordt berekend?

Op welke ontwerpbui worden nieuwe rioolstelsels ontworpen?

Hoeveel punten in uw stedelijke gebied zijn kwetsbaar voor wateroverlast?

Kies voor uw antwoord uit een bui met een schaal 1 t/m 10 uit de Leidraad, module C2100, bladzijde 72. Het gaat hier om theoretische toetsing op basis van modelberekeningen (niet op basis van reële gebeurtenissen). NB. Water op straat betekent hier: water op straat van elke duur en omvang, dus niet in de betekenis van overlast. De kwetsbare punten betreffen plekken in de stad die in de praktijk (dus niet volgens theoretische berekeningen) herhaaldelijk wateroverlast opleveren.

Toetst uw gemeente de theoretische situatie (maximale ontwerpbui die het stelsel kan bergen) aan de werkelijkheid?

Zo ja, op welke manier?

3d. Milieu (in welke mate voldoet het functioneren van de gemengde stelsels aan de emissie-afspraken?)

In welke mate voldoet het functioneren van de gemengde rioolstelsels aan de emissie-afspraken met uw waterbeheerder(s)?

Hanteert u voor de toetsing van uw emissie de CIW-basisinspanning als referentie-emissie?

Wat is uw ambitie voor 2015?

Referentie-emissie = referentie (afvoerend) oppervlak * 0,25 kg CZV per ha

huidige emissie = referentie emissie voor rioolstelsels die voldoen aan de basisinspanning

Rekenconcentratie overstortwater x kg bzv per m³

Relatieve overschrijding (%) van de huidig emissie ten opzichte van de CIW-referentie emissie

Relatieve overschrijding (%) van de huidig emissie ten opzichte van de afgesproken streefemissie

Op hoeveel lozingspunten van uw riolering wordt er geloosd op oppervlaktewater?

Op hoeveel lozingspunten is er een knelpunt in de kwaliteit van het oppervlaktewater

Wat is op dit punt uw ambitie voor 2015?

Op hoeveel lozingspunten zijn maatregelen aan riolering of watersysteem noodzakelijk?

Wat is op dit punt uw ambitie voor 2015?

Het gaat hier om overstorten vanuit gemengde stelsels. Uitlaten van (verbeterd) gescheiden stelsels en overlopen van infiltratievoorzieningen worden buiten beschouwing gelaten. Een knelpunt in de kwaliteit van het oppervlaktewater kan zijn stank, regelmatige vissterfte, ophoping van vervuild bodem slib.

3e. Hemelwater en wateroverlast

Heeft u uw zorgplicht voor hemelwater gedefinieerd en vastgelegd, bijvoorbeeld in uw (verbreed) GRP?

Hoeveel schadeclaims als gevolg van wateroverlast zijn er in de afgelopen 5 jaren (2005-2009) ingediend bij de gemeente?

Wat is het aantal toegekende claims in de afgelopen 5 jaren (2005-2009)?

Hoe hoog was het uitgekeerde bedrag van de claims in de afgelopen 5 jaren (2005-2009)?

De claims die meegerekend moeten worden zijn de claims die betrekking hebben op calamiteiten, water in huis, etc. en dus niet: loszittende putdeksels en grondwaterclaims

3f. Grondwater

Heeft u uw zorgplicht voor grondwater gedefinieerd en vastgelegd, bijvoorbeeld in uw (verbreed) GRP?

Hoe ver bent u met het inrichten van een (grond)waterloket?

Hoeveel percelen (in %) in uw gemeente hebben grondwateroverlast?

Hoeveel percelen (in %) in uw gemeente hebben grondwateronderlast?

4. Financiële gegevens

4a. Wat bedragen de kosten voor onderhoud en beheer (realisatie tot en met 2009 en

prognose vanaf 2010)?

Operationele kosten van het stelsel

Kapitaallasten van het stelsel (incl. lease en huur)

Investerings direct ten laste van de exploitatie

Dotatie aan reserve en/of voorziening

Totale kosten voor het stelsel

4b. Investerings in het stelsel (gerealiseerd en gepland volgens het GRP)

Geplande investeringen ter vervanging van het huidige stelsel

Geplande investeringen ter verbetering van het stelsel

Gerealiseerde investeringen ter vervanging van het huidige stelsel

Gerealiseerde investeringen ter verbetering van het stelsel

Vervangen km (gescheiden buis)

Vervangen km (gemengde buis)

Vervangen km (drukriolering)

Geplande investeringen ter vervanging van het huidige stelsel

Geplande investeringen ter verbetering van het stelsel

4c. Afschrijving van het stelsel

Welke gemiddelde levensduur wordt gehanteerd bij vervanging van het stelsel?

Welke termijn wordt gehanteerd voor de afschrijving van het stelsel?

Voor welk percentage van het stelsel komen geen kapitaallasten ten laste van het product riolering?

Hoeveel bedragen de tot en met 2009 opgebouwde reserves en voorzieningen die bestemd zijn voor de vervanging van het stelsel dat tot nu toe niet op het product riolering drukt qua kapitaallasten?

TER INFORMATIE: Extern opgevraagde gegevens

Naast bovengenoemde vragen wordt ook gegevens betrokken van externe bronnen:

Bodemgegevens (CEBON)

Wat is de bodemgesteldheid / hoedanigheid van de bodem in uw gemeente (grondslag)?

Kengetallen van uw gemeente (CBS)

Wat is het aantal inwoners van uw gemeente?

Wat is het aantal woningen in uw gemeente?

Hoeveel hectare (ha) oppervlak land heeft uw gemeente?

Hoeveel hectare (ha) verhard / afvoerend oppervlak heeft uw stedelijk gebied?

Rioolheffing (COELO)

Tarief gebruikers éénpersoonshuishouden

Tarief gebruikers meerpersoonshuishouden

Tarief eigenaar

Heffingsinkomsten (CBS)

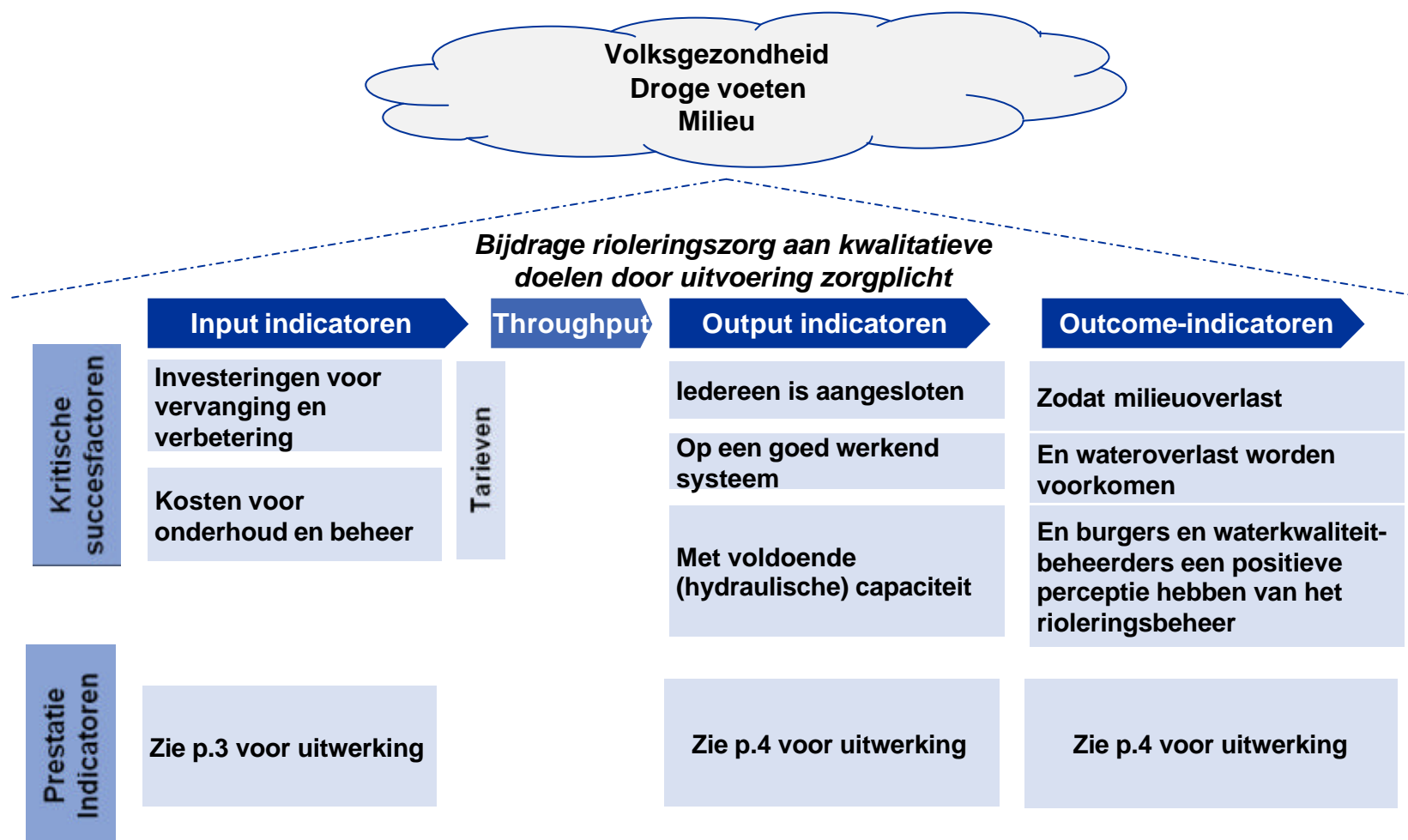
Heffingsinkomsten (realisatie tot en met 2009 en begroot vanaf 2010)

Gegevens betrekken van de IV3 staat van het CBS

Check: zijn de bedragen inclusief BTW ingevuld?

Bijlage 2 – Indicatoren *Riolering in Beeld*

Riolering in Beeld meet de doelmatigheid en effectiviteit van de rioleringszorg aan de hand van *input* en *output/outcome* indicatoren. De *throughput* vereist (en geeft) technisch/inhoudelijke diepgang, die in de aansluitende leermodules aan bod komt.

De financiële indicatoren (input) zijn verdeeld in indicatoren voor tarieven, exploitatiekosten en investeringskosten

Kritische succesfactoren	Prestatie-indicatoren
Ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven voor rioleringszorg	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het tarief rioolheffing (volgens COELO) ▪ De heffingsinkomsten (per km stelsel en/of aansluiting) ▪ De kosten opgesplitst naar (operationele kosten, kapitaallasten, investeringen t.l.v. exploitatie en dotaties aan voorzieningen) (per km stelsel en/of aansluiting) ▪ De theoretische kostprijs (theoretische kapitaallasten o.b.v. vervangingswaarde + jaarlijkse onderhoud- en beheerkosten)
Kostenniveau beheer en onderhoud	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaarlijkse (exploitatie)kosten beheer en onderhoud per km stelsel
Kostendeckendheid van het tarief	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verschil tussen heffingsinkomsten en kosten (al dan niet gebruik makend van genormeerde kapitaallasten) ▪ Het percentage van het stelsel dat nog niet t.l.v. het product riolering is gebracht (is eigenlijk een verklarende variabele)
Kosten voor vervanging	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De gemiddelde kosten voor vervanging (over de afgelopen vijf jaar) uitgedrukt per km stelsel
Realisatiegraad van investeringen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerealiseerde investeringen versus geplande investeringen (uitgedrukt in km en euro, gemiddeld over de afgelopen 5 jaar)
Toereikendheid van vervangingsinvesteringen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geplande investeringen versus te verwachten investeringen op basis van gemiddelde leeftijd en gemiddelde levensduur van het stelsel (uitgedrukt in km en euro)
Toereikendheid van verbeterinvesteringen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geplande verbeterinvesteringen volgens GRP (<i>waar tegen af te zetten?</i>)

De *output* en *outcome* indicatoren beperken zich tot een relevante en qua gegevensverzameling haalbare set.

Kritische succesfactoren	Prestatie-indicatoren
Iedereen is aangesloten...	<ul style="list-style-type: none"> % nog te realiseren aansluitingen (t.o.v. het totaal aantal aansluitingen; sluitende opdeling wordt uitgevraagd)
...op een goed werkend systeem...	<ul style="list-style-type: none"> Aantal storingen in 2009
...met voldoende (hydraulische) capaciteit...	<ul style="list-style-type: none"> Maximale ontwerpbui die het stelsel kan verwerken zonder dat er water op straat komt (nu en voor nieuwe stelsels) <i>Optioneel: Toetst u deze theoretische situatie aan de praktijk? Zo ja, hoe?</i> Aantal punten dat kwetsbaar is voor wateroverlast
...zodat milieuoverlast...	<ul style="list-style-type: none"> % gemengd stelsel dat voldoet aan de emissieafspraken met de waterkwaliteitsbeheerder Aantal lozingspunten op oppervlaktewater met een knelpunt in de kwaliteit van het oppervlaktewater (en waar maatregelen nodig zijn) t.o.v. het totale aantal lozingspunten
...en wateroverlast worden voorkomen...	<ul style="list-style-type: none"> Hoogte uitgekeerde schadeclaims ten gevolge van waterschade in 2009
...en burgers en waterbeheerders een positieve perceptie hebben van het rioleringsbeheer.	<ul style="list-style-type: none"> Meting perceptie van de burger (landelijk en optioneel per gemeente) Meting perceptie waterkwaliteitsbeheerder

